

Konference o budoucnosti Evropy

SHRNUTÍ

Pracovní skupina pro hodnoty a práva, právní stát a bezpečnost

Předsedající: Věra Jourová, místopředsedkyně Evropské komise

Pátek 21. ledna 2022, 10:00–12:00

1. Úvodní slovo předsedající

Třetí zasedání pracovní skupiny se uskutečnilo v prostorách Evropského parlamentu ve Štrasburku v hybridním formátu a bylo přenášeno po internetu. Předsedající Věra JOUROVÁ úvodem vřele přivítala zástupce občanů a poukázala na doporučení evropského panelu občanů č. 2 (ECP 2), z nichž přibližně polovina byla postoupena této pracovní skupině, zatímco ostatní byly předány Evropské pracovní skupině pro demokracii. Uvedla, že doporučení, která byla postoupena pracovní skupině pro hodnoty, byla na přání členů, jež vyjádřili na předchozí schůzi, rozdělena do pěti skupin.

2. Diskuze

Předsedající V. JOUROVÁ vyzvala zástupce občanů ze skupiny ECP 2, aby přednesli svá doporučení týkající se tématu „hodnoty a práva, právní stát a bezpečnost“. Poté vystoupili zástupci vnitrostátních panelů, které dokončily svou činnost a formulovaly doporučení spadající do působnosti tohoto panelu, konkrétně zástupci francouzského, nizozemského a německého panelu. Předsedající dále vyzvala členy pracovní skupiny, kteří před touto schůzí zaslali písemné příspěvky, aby krátce přednesli své argumenty.

Zástupci evropského panelu a vnitrostátních panelů vystoupili se svými doporučeními (předsedající přečetla příspěvek německého panelu, který jej odevzdal v písemné formě) a zdůraznili, že se jedná o střednědobá doporučení, jejichž cílem je zvýšit soudržnost EU, v níž by si občané byli vědomi společné identity založené na právech a sdílených hodnotách. Občané například poukazovali na nutnost chránit ohrožené skupiny obyvatel, zajišťovat základní potřeby, jako je bydlení a zdravotní péče, pro všechny, napomáhat aktivnímu občanství, dbát na dodržování právního státu ve všech členských státech, ukončit diskriminaci na základě pohlaví, sexuální orientace, rasy a vyznání, lépe chránit vnější hranice EU, zajistit lepší integraci přistěhovalců, rozšířit pravomoci EU v oblasti ochrany údajů, zajistit větší nezávislost a rozmanitost vlastnictví sdělovacích prostředků, zlepšit ověřování faktů, včetně platformy pro opravu nesprávných informací o EU, přijmout opatření k zajištění

inkluzivnějšího trhu práce s pozitivními opatřeními na pomoc menšinám a ohroženým skupinám, bojovat proti korupci a zrušit daňové ráje, zlepšit normy pro zacházení se zvířaty, poskytnout Unii větší autonomii v oblasti obrany a bezpečnosti, založit každoroční „Evropský festival“ a bránit evropské hodnoty na mezinárodní scéně. Občané kladli důraz na to, že si na svá doporučení přejí získat jasnou odpověď, a že pokud by se rozhodlo, že je není možné přijmout, chtějí dostat podrobné vysvětlení.

Na vystoupení poté reagovali v rámci volné diskuze členové pracovní skupiny, kteří vyjadřovali kladný či záporný postoj k různým doporučením a zamýšleli se nad tím, jak by bylo možné předložená doporučení co nejlépe provést.

Mnozí členové vyjádřili svou podporu většině doporučení a často přitom poukazovali na to, že některým z nich, například problematice právního státu, posilování práv občanů a boji proti diskriminaci, by se mělo dostat podpory především.

Několik členů upozornilo na doporučení občanských panelů a na myšlenky formulované v rámci mnohojazyčné digitální platformy, jako je přímá použitelnost Listiny základních práv EU na vnitrostátní právní předpisy, evropský pas jako symbol občanství, nutnost přejít u sankcí podle článku 7 k hlasování kvalifikovanou většinou, výrazné rozšíření programu Erasmus, znovuzahájení procesu přijímání evropské ústavy (ovšem u vědomí souvisejících rizik) a lepší ochrana podniků proti pozdnímu placení faktur.

Vůči několika doporučením vyjádřili někteří členové výhrady, např. ve věci zemědělství, jediného pracovního jazyka v EU, každoroční konference o právním státě a univerzální péče o děti. Jiní pak upozorňovali na rizika spojená s ukvapeným přijímáním nových členských států, pokud tyto státy nebo samotná EU nejsou na vstup dostatečně připraveny. Někteří vyjádřili obavy z toho, že se EU příliš angažuje ve věcech, které by měly být ponechány v kompetenci vnitrostátních orgánů.

Zazněly též alternativní návrhy, např. návrh na zřízení „červené karty“, kterou by vnitrostátní parlamenty mohly používat k vyjádření nesouhlasu s legislativními návrhy EU, dále deregulace unijní ekonomiky a rozšíření autonomie regionů, které si to budou přát, či přímo jejich nezávislost.

Účastníci diskuze se dále věnovali otázkám proveditelnosti doporučení a požadovali informace o tom, jak obtížná bude jejich realizace, či zda již nebyly zahrnuty do některých z probíhajících legislativních postupů. Podle jiných názorů je však úkolem konference pouze určit, jaká opatření je třeba přijmout, bez ohledu na obtížnost jejich provedení. Předsedající poukázala na to, že o této otázce bude rozhodovat výkonná rada konference a její spolupředsedové, neboť se dotýká všech pracovních skupin.

Někteří ze zúčastněných připomněli, že se k doporučením vyjádřili či hodlali vyjádřit písemně a že je předsedající ujistila, že jejich příspěvky budou patřičně zohledněny. Jeden člen vystoupil s návrhem, aby byl na příštím zasedání předložen seznam deseti myšlenek spadajících v oblasti působnosti pracovní skupiny, které na digitální platformě našly největší podporu, a aby byli jejich autoři pozváni na některé z příštích zasedání.

Zástupci dvou členských států upozornili na problematiku poskytování informací o iniciativách organizovaných na úrovni členských států a požádali o to, aby byl objasněn postup týkající se příspěvku vnitrostátních panelových diskuzí a akcí ke konferenci.

Na závěr udělila předsedající slovo zástupcům občanů, z nichž mnozí poukázali na nutnost reagovat na doporučení a na závěry konference přijetím účinných a viditelných opatření a uvedli, že pokud by některé návrhy nebyly přijaty, je nutné podat podrobné vysvětlení.

3. Závěrečné vyjádření předsedající

Předsedající Věra JOUROVÁ poděkovala všem účastníkům za jejich cenné příspěvky a uzavřela zasedání s tím, že

- pracovní skupina bude pokračovat ve shromažďování myšlenek a názorů ze všech částí konference (evropský panel občanů, vnitrostátní panely občanů, vícejazyčná digitální platforma). Dále uvedla, že na příštích zasedáních bude věnován dostatečný prostor těm panelům, které dosud nedokončily svou práci, vysvětlila, že probíhá neustálá výměna názorů na odborné úrovni týkající se formy příspěvků vnitrostátních panelových diskuzí a akcí, a zdůraznila, že na příštích zasedáních skupiny a plenárních zasedáních budou moci vystoupit zástupci vnitrostátních panelů,
- na základě vyjádřených názorů bude následně nutné vypracovat jejich jednotné shrnutí do podoby, která bude předložena plénu,
- spolupředsedové konference a její výkonná rada by proto měli stanovit lhůtu pro předložení nových příspěvků, což je zejména případ digitální platformy. Výsledky činnosti platformy musejí být členům sděleny v dostatečném předstihu a budou náležitě zohledněny,
- konference ukončí svou činnost s největší pravděpodobností 9. května, kdy přijme své konečné závěry, které by měly vycházet z příspěvků všech částí konference.